

EGY ZENEI ÉRTÉKMENTŐ
PERE JÁNOS ‘JÓ ÉNEKLÉSRŐL’, RÁDIÓ ÉNEKKARRÓL ÉS
SZALONZENÉRŐL

Pere János

Szép színű, jellegzetes tenorját sokan felismerik, hiszen gyakorta hangzanak fel a rádióban az általa előadott dalok, magyar nóták. Pere Jánosnak ma is, – közel a nyolcvanöthöz, – a zene tölti be a napjait. Bár az utóbbi években csak talk showja keretében énekel, a kutatómunkát nem fejezte be, s a megtalált, értékes, izgalmas dalokat ifjabb kollégáinak adja, mert fontos számára, hogy minél többen hallhassák ezeket a műveket. Ilyen ízléssel állította össze annak idején a szalonzenei dalokat felvonultató lemezét is, amely a Herkulesfürdői emlék címet viseli. Az album címadó száma karácsony óta megújult képi világgal ismét megtalálható az interneten, s a tervek szerint újabb dalokkal bővül majd a sor. A dalénekes-előadóművész tizenöt esztendőn keresztül volt a Rádióénekkar tagja, szólistaként is sikerrel lépett színpadra, s eközben nem mondott le a tanításról sem, amit pályakezdő éveitől nagyon szeretett. Pere Jánossal a zenében töltött évtizedekről, műsorvezetői-szerkesztői munkájáról, valamint arról is beszélgettünk, miként lehet átadni az éneklés, a zene szeretetét.

– *Nagyon korán elkezdte a tanítást...*

– Pécsi születésű vagyok, s az ottani Liszt Ferenc Zeneművészeti Szakiskola zongora tanszakának végzős növendéke voltam, amikor 19 évesen, tanárain javaslatára a magánének tanszakon folytattam a tanulmányait. Minket, magánének szakos főiskolásokat gyakorta elhívtak a színház opera és operett előadásába, az énekkarba énekelni, s ezek mellett – persze még, mint képesítés nélküli tanár – általános iskolában is dolgoztam. Akkor, fiatalon könnyen ment a gyerekekkel való foglalkozás, jó hangulatú órákat tartottam, majd, amikor két évtizeddel később folytattam, ugyancsak elboldogultam még a kamasz, technikumba járó fiatalokkal is. Sokat viccelődtem velük, és mindig az adott csoportra szabva igyekeztem megmutatni, mennyire jelen van a komolyzene a mindennapjainkban, miért is érdemes ezeket a darabokat hallgatni. Ha kellett, akkor egy mobiltelefon csengőhangból vagy egy TV reklámban felhasznált zenéből kiindulva jutottunk el az eredeti zenéhez. Mindig is szerettem, élveztem a tanítást. Szolfézs-zeneelmélet tanárként 1965-ben végeztem, majd néhány évvel később magánénektanári diplomát is szerzett a Zeneművészeti Főiskola Pécsi Tagozatán, s persze ezt követően is tanítottam. Ami megváltoztatta az életemet, az a Rádióénekkar volt, az, hogy bekerültem a társulatba, nem a pedagógusi, hanem az előadóművészi éneket hozta elő belőlem. Elképesztő volt a vezetőnk, Sapszon Ferenc tudása, mindaz, amit az ember ebben az együttesben megtanulhatott. De a gyerekekkel töltött időt is szerettem, különösen azt a részét, hogy azt éreztem, kommunikálhatok velük az énekszón keresztül. Az énekkari feladatok mellett is rendszeresen tanítottam, hetente akadtak olyan napjaim, amikor reggel nyolc és kilenc között különböző dalokat sajátíthattak el tőlem a fiatalok, tíz órára pedig mentem a Rádióba, próbálni. Az oktatással töltött múltam is több évtizedre tehető, s úgy vélem, a zeneiskolai tanári munka nem művészképzés, hanem a „jó éneklés” – fiziológiai működésére való rávezetés. Ebben segített az az érdekes tulajdonságom is, amit felfedeztem magamon: színpadi szerepléseim során megéreztem, ha valaki sírt a nézőtérben (nekem is elszorult a torkom). Ezt a képességemet a tanteremben is fel tudtam használni, mert nekem is átvette a torkom a növendék „torokállását”, így rögtön tudtam, hogy mit kell nála javítani. Ha pedig a torok megszorul, akkor máris nem tud akadálytalanul áradni a hang... S bár a tananyag a klasszikus zene dalait írta elő, én a klasszikus könnyűzenét is felhasználtam. Fontos volt ugyanis, hogy ne csak hangképzést tanuljanak, hanem legyenek otthonosak a különböző műfajokban. Ez remekül megmutatkozik azon CD-n is, amelyet a Rácz Aladár Zeneiskola készített a magánénekes növendékeimmel. A zene – öröm! a címe, s akad rajta Gianni Schicchi, Carmen-részlet, Händel-ária, Schubert-dal mellett Kálmán- és Huszka-operett-részlet, sanzon vagy régi filmsláger is.

<https://music.apple.com/sk/album/music-for-voice/262116171> (37 felvétel)

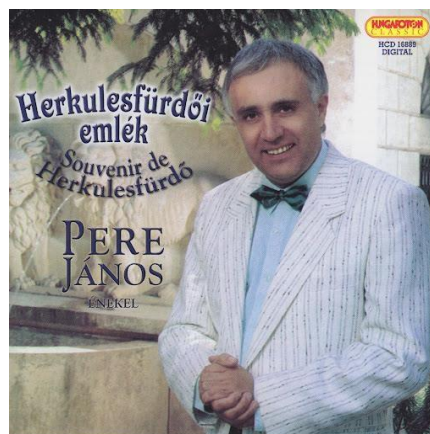
A zene – öröm! CD közreadását Varga György akkori igazgató menedzselte

Évvégi növendék vizsgákon pedig bevezettem, hogy a kötelező vizsgadalok előadása után, a vizsga *második részé*nt hangverseny szerűen előadtuk egy teljes mű zenei kivonatát. Így került sor például Mozart Bastien és Bastienne című kisoperájára, vagy a János vitézre, Három a kislányra, de Edith Piaf vagy Zerkovitz Béla dalaiból szerkesztett műsorra. Így nemcsak a műfajok sora lett sokszínű, hanem a meghívott vizsgálónökök is, akik mindig a saját műfajukat képviselték jelenlétükkel: Szilfai Márta, Kalmár Magda, Medgyesi Mária, Pitti Katalin, Szabó Magda, Fenyvessy Éva, Gyurkovics Zsuzsa, Barlay Zsuzsa, Hormai József és Derecskei Zsolt is eljöttek. A budapesti Rácz Aladár Állami Zeneiskolának egyébként 1983-ban, a Magyar Rádió Énekkarából kiválva lettem a magánénektanára.

Pere János

- *Az énekkari munka mellett indult el a szólókarrierje is. Mennyire volt nehéz ezt a két szerepet váltogatnia?*
- Azonnal nem tudtam átállni, kellett mindig ehhez némi idő. Tudathasadásos állapot, amikor az ember este Kovács Apollónia showjának a közreműködője a Pécsi Nemzeti Színházban, reggel pedig megy a Rádióba, hogy Schönberg Mózes és Áron című operájának a kórusrészleteit próbálja... A Rádióénekkar tagjaként minden műfajt és stílust megtanultam, s aztán persze elindult a felvételek sora. A legelső egy aprócska, alig néhány hangnyi szerep volt a Gerolsteini nagyhercegnőben. Majd szólóénekesként a Magyar Rádió magyarnóták sorozatos felvételére kért fel. Mivel ezt a műfajt kevésbé ismertem, kutakodni kezdtem a történetét illetően. Így jutottam el a bécsi szalonzenéig, Johann Straussig. Innen ered ugyanis a magyar kávéházi cigányzene, vagyis Strauss szalonzenekarának hangzását utánozták le a kávéházi cigányzenekarok. A magyarnóták népszínművek dalai voltak, amit cigányzenekarok kísérték a színpadi előadásokon. A Rádió nótafelvételei mellett a Hungarotontól hanglemezekre szóló szerződéseket kaptam, s a Magyar Televízió népszerű műsoraiban (Nótaszó, Vasárnapi muzsika, Népies műdalok, Önök kérték, Szilveszteri nótaszó, Pere János énekel) is rendszeresen szerepeltem, akárcsak az Országos Rendező Iroda színpadi műsoraiban. Az első Erkel Színházbeli fellépésem 1972-ben volt. Mindeközben felfedeztem azt is, hogy vannak olyan dalok, amelyek nincsenek népszínművekben, mégis híresek maradtak. Ilyen volt a Herkulesfürdői emlék, a „magyar Kék Duna keringő”. 10 évet vártam rá, hogy hanglemezre énekelhessem a darabot, 1990-ban jelent meg a válogatott darabokat tartalmazó album. S a színpadi fellépéseimen a magyarnóták mellett szalonzenei dalokat is énekelni kezdetem, amit nagy tetszéssel fogadott a közönség. Amikor egy éjszakai élő rádióadásban először hangzottak fel a Herkulesfürdői emlék című albumom darabjai, utána égtek a telefonok, olyan sokan jelezték, mennyire szívesen hallgatták ezeket a dalokat.

[Teljes lejátszási lista megtekintése \(17 felvétel\)](#)

© 2008 HUNGAROTON RECORDS LTD.

- *Ennek a lemeznek köszönhetett egy másik felkérést is.*
- Igen, a Herkulesfürdői emlék kapcsán felkértek egy beszélgetésre az akkor indult Juventus Rádióban, s az interjút követően pedig műsorvezetőnek invitáltak. Így született meg a Pere-tere-fere című műsorom, ami két és fél éven keresztül sikerrel ment.

PERE JÁNOS : „Pere-tere-fere” - műsorszignál és operettmese (a Juventus Rádió élő adásából 1995) (18:28)

Itt azonban összetalálkoztam a politikával is: ez a rádió volt ez első olyan magyar kereskedelmi adó, amely az ország amerikanizálása korában alakult. Nekem mégis a magyar nyelvű felvételeket kellett favorizálni: operetteket, magyarnótákat és szalonzenéket. Mivel nem használhattam a Magyar Rádió szalagtárát, ezért a hallgatókhoz folyamodtam a birtokukban levő hanglemezek, gramofonlemezek lejátszásának lehetőségéért. Így ismertem meg igazán a gyönyörű magyar kultúrát, a kiváló hajdanvolt énekeseinket, a méltatlanul elfelejtett dalokat, zenedarabokat. Értékmegőrző tevékenységbe kezdtem: sorra énekeltem hanglemezekre azokat a dalokat, amelyek a polgári magyar kultúra klasszikussá lett darabjai.

– *Az értékmegőrzést pedig máig folytatja.*

– Magával ragadott ez a feladat. Kutatásokat folytattam az Országos Széchényi Könyvtárban, ahol sorra gyűjtöttem azokat a dalokat, amelyek a magyar cigányzene bécsi előadói stílusához igazodó darabok voltak, és amelyek korábban – vagy más országokban – szalonzenekari kísérettel hangzottak fel. Így került sor – többek között – az eddig csak monó vagy gramofonfelvételeken levő Pazeller Jakab, Ion Ivanovici, Archibald Joyce, Vecsey Ferenc dalkeringőinek, Buday Dénes, Ligeti János, Erőss Béla, Diószegi Sándor ismeretlen sanzonjainak, Dienstl Oszkár elfelejtett magyar nótájának sztereó felvételeire. Énekelhetővé tettem Vittorio Monti Csárdását, amelyre magyar nyelvű szöveget írtam, s Karel Vacek Egy dal csak az élet (Du schwarzer Zigeuner) klasszikus tangóját ugyancsak bemutattam magyar nyelven. Kutatásaim során előkerült több ismeretlen Sándor Jenő-csárdás, s megtaláltam a mindenki által háborús szöveggel énekelt Maros menti fenyveserdő aljában című magyar nóta eredeti szövegét is. De alig várom már, hogy rádiófelvételt kaphasson szoprán hangon egy Szabados Béla dal (Késő ősszel – a Bolond Istók című daljátékból), egy „véletlenül” letörtölt rádiófelvétel (Castilla dala a Szép Juhászné operettből) koloratúrszoprán hangra, vagy amire legutóbb bukkantam Adrigán Judit estjén járva – egy ismeretlen Kacsóh Pongrác-dal, amelyet addig sohasem hallottam.

Elkértem tőle, s továbbadtam egy kedves kollégámnak, Egri Jóskának, hogy illessze be a repertoárjába, hallják minél többen. De magamnak sohasem fogom megbocsátani, hogy a fénykoromban énekelt hanglemezfelvételek egyikén sem énekelttem el Gade klasszikus örökzöld tangóját, a Féltekenység-et (Jalousie). Az értékmentésben nagyon lelkes segítőtársam dr. Klement Zoltán, akivel épp december elején fejeztük be a Herkulesfürdői emlék című dal újra képesítését. A régi videóklip ugyanis annyira elhasználódott, hogy „nyávogni” kezdett. Ezt nem hagyhattuk így, ezért elhatároztuk: a 35 évvel ezelőtti hangfelvételnek új képeket adunk. És a videóklip elkészülte után rájöttünk, hogy ez a dal jobban illik a jelenlegi életkoromhoz, mint a 35 évvel ezelőtti képsorok. A bemutatója decemberben volt a Heti TV műsorában. S dr. Klement Zoltánnal beszélgettünk arról is, hogyha lehet, akkor legyen majd ennek az újrafeldolgozásnak következő darabja is.

<https://www.youtube.com/watch?v=L6Cie5ezLVM> (3:35)

Herkulesfürdői emlék

Pazeller Jakab zenéje, Zerkovitz Béla – Z. Horváth Gyula verse

- *Nagyon tudatosan döntött arról, hogy szeretett énekkari feladatával felhagyva, visszatér a tanításhoz.*
- Milánóban voltam, héthetes turnén a Rádióénekkarral, a Scalában énekeltük a Schönberg-operát, a Mózes és Áront, amikor lebetegedtem, s kényszerűen kéthárom hetet pihenni. 42 éves voltam ekkor, s tudtam, váltanom kell. Imádtam az énekkari pályámat, de tisztában voltam vele, ha még a tanítás szintjén is szeretnék eredményeket elérni, akkor most kell visszatérnem ahhoz a hivatáshoz. Mivel szerencsére mindenkinek a lelkével tudok hidat teremteni, ez segített abban, hogy sikerrel induljak tovább pedagógusként. A budapesti Rácz Aladár Állami Zeneiskola magánénektanára, majd a magánénekek tanszak tanszakvezető tanára lett. Ezt követően 2009-től – egészen

az iskola megszűnéséig – a Budapesti Dalénekes Iskola magánénektanára voltam. Szerettem, hogy három síkon működött az életem. Szép és boldogító az éneklés, csak önmagában kevés. Mindig szükség volt mellette szellemi munkára is, s nagy örömet okozott, hogy a zene szeretetét továbbadhattam, s hogy még ma is képes vagyok arra, hogy értékeket mentsek, és segítek abban, hogy közkinccsé váljanak...

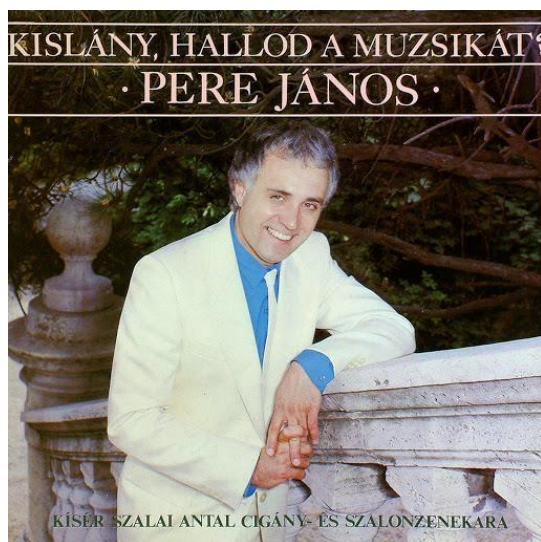
Réfi Zsuzsanna

FÜGGELÉK:

[Teljes lejátszási lista megtekintése \(20 felvétel\)](#)

© 1981 HUNGAROTON RECORDS LTD.

[Teljes lejátszási lista megtekintése \(22 felvétel\)](#)

© 1988 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Teljes lejátszási lista megtekintése (23 felvétel)
A kétszólamú dalok feldolgozása Péré János munkája
© 1984 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Nválnak már Budán az orgonavirágok (2:10)
Pere János felvétele
© 2004 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Dr. Szalai József: Kertészet és dallamok (Rím Könyvkiadó Bt.). Részlet a szerző közeljövőben megjelenő könyvéből: Négy ebéd Pere Jánossal
(Parlando 2024/6.)